

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Мар'янівського ліцею
Мар'янівської сільської ради
Новоукраїнського району
на 2021/2022 навчальний рік**

ЗМІСТ

№	Назва розділу/пункту	Стор
I.	Загальні положення	
II.	Вступ.	
III.	Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та предметів, дисциплін тощо, логічна послідовність їх вивчення	
IV.	Форми організації освітнього процесу: режим роботи закладу, структура навчального року, інші освітні компоненти	
VI.	Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти в Мар'янівському ліцеї	
VII.	Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Навчання за наскрізними лініями. Рівні освіти	
VIII.	Загальний обсяг навчального навантаження	
Додаток 1	НАВЧАЛЬНІ плани /відповідно до освітніх галузей/:	
(1.1.-1.5.)	1-2 класи, 3-4 класи, 5-9 класи, 10-11 класи	
Додаток 2	ОЧІКУВАНІ результати навчання здобувачів освіти	
Додаток 3	НАВЧАННЯ за наскрізними лініями	
Додаток 4	ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти	
Додаток 5	ІНСТРУМЕНТИ системи внутрішнього забезпечення якості освіти	
Додаток 6	ПЕРЕЛІК навчальних програм	
(6.1.-6.4.)		

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма розроблена на виконання:

1. Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

2. Постанов Кабінету Міністрів України:

- **від 21.02.2018 р. №87 «Про затвердження Держ. стандарту початкової освіти»** (введено в дію: з 01.09.2018р. – для 1х класів; з 01.09.2019 – для 1-2 класів; з 01.09.2020 - для 1-3 класів); зі змінами (Постанова КМУ №688 від 24.07.19р., введено в дію з 16.08.19р.)

- **від 20.04.2011 р. № 462 «Про затвердження Держ. стандарту початкової загальної освіти»** (чинний до 01.09.2021р.);

- **від 23.11.2011 р. № 1392 «Про затвердження Держ. стандарту базової та повної загальної середньої освіти»** (зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 01.09.2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти - з 01.09. 2018 р.);

- **від 13.09.2017р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»** (відповідно до території обслуговування, що закріплена за Мар'янівським ліцеєм, з 01.06.18)

3. Типової освітньої програми:

- **розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна**, затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України протокол №2/2-2 від 22.02.2018; наказ МОН за №268 від 21.03.18р.; **наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.** «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»; **наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.** «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО».

- **закладів загальної середньої освіти I ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018р. № 407** (з 01.09.2020 р. – для 4-го класу);

- **закладів загальної середньої освіти II ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 405** (введено в дію з 2018/2019 н.р.);

- **закладів загальної середньої освіти III ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 408** (введено в дію для 10-х класів – з 01.09.2018 р., для 10-11 класів – з 01.09.2019 р.);

наказ МОН № 1493 від 28.11.19р. «Про внесення змін до типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня».

4. Наказів МОН України:

- від 12.06.2018р. за №627 "Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами" **(ІФН)**

- від 08.06.2018р. за №609 "Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти" **(ППСлужба)**

- від 12.08.2016 р. № 8 р. " Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами від 05.05.2021 р).

*** **Порядку організації інклюзивного навчання** у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 09.08.2017 №558);

- від 17.03.2015р. за №306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (в дії з 17.04.2015р.);

- від 22.06.2020 р. № 220 «Про внесення зміни до Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні».

- від 23.04.2019 р. за №536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття ЗСО»

- від 14.07.2015 р. за №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладів загальної середньої освіти на наступний навчальний рік» зі змінами від [№ 621 від 08.05.2019](#)
[№ 268 від 01.03.2021](#)).

5. Вимог безпеки освітнього процесу:

- Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017р. “Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти”
- Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. “Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України”
- Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012р. “Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів”
- Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. “Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу”
- Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. “Про затвердження примірною тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД”
- Постанова МОЗ № 42 від 30.07.2020р. Тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину в зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)
- Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу
- Лист МОН № 1/9-488 від 28.08.2020р. Про неухильне дотримання вимог постанови Головного держсанлікаря за № 50 від 22.08.2020р.
- Лист МОН № 1/9-490 від 28.08.2020р. Щодо створення безпечних умов організації освітнього процесу у ЗЗСО у 20/21н.р.
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 07.07.2021 № 1/9-347/26-04/19995/2-21 “Щодо окремих питань організації харчування у 2021-2022 роках у закладах дошкільної, загальної середньої освіти”](#)

Рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2021-2022 навчальному році:

- [Лист МОН №1/9-433 від 28.08.2021 “Про окремі питання діяльності закладів загальної середньої освіти у новому 2021/2022 навчальному році”](#)
- [Наказ МОН від 17.08.2021 №914 “Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2021/2022 навчальному році”](#)
- [Наказ МОН від 17.08.2021 № 913 “Про проведення Всеукраїнських учнівських Інтернет-олімпіад у 2021/2022 навчальному році”](#)
- [Лист ІМЗО від 11.08.2021 № 22.1/10-1775 “Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2021/2022 навчальному році](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 23.07.2021 № 1/10-3101 “Щодо особливостей організації навчання”](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 09.08.2021 № 1/9-404 “Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році”](#)
- [Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому \(адаптивному\) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 16.07.2021 № 1/9-362 “Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок”](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.”](#)

✓ Наказ МОН від 09.07.2019р. за № 945 Про ЗНО-2021р.

✓ [Лист МОН 1/9-385 від 20.07.2020р. “Деякі питання організації виховного процесу у 20/21 н.р....”](#)

✓ [Лист МОН № 1/9-394 від 22.07.2020р. «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої МОН для використання у ЗЗСО у 20/21 н.р.»](#)

✓ **Постанова КМУ № 641 від 22.07.2020р. “Про встановлення карантину та ...”**

✓ [Лист ІМЗО № 22.1/10-1495 від 27.07.2020р. “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2021/2022 н.р.”](#)

✓ [Лист МОН №1/9-406 від 29.07.2020р. “Про підготовку закладів освіти до н.р. ...”](#)

✓ [Лист МОН № 1/9-420 від 0.08.2020р. “Щодо організації роботи ЗЗСО у 2021/2022 н.р.”](#)

✓ [Лист МОН №1/9-430 від 11.08.2020р. «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у ЗЗСО у 2021/2022 н.р.»](#)

✓ [Наказ МОН №21 від 09.01.2020р. *оновлена редакція* “Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів НУШ”](#)

✓ [Лист МОН № 1/9-495 від 31.08.2020р. Щодо організації навчання осіб з ООП у ЗЗСО у 20/21н.р.](#)

✓ [Лист МОН № 1/9-502 від 02.09.2020р. Методичні рекомендації з організації освітнього процесу у ЗЗСО.](#)

✓ [Наказ МОН №1096 від 02.09.2020р. Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів НУШ](#)

Освітня програма Мар’янівського ліцею визначає:

- форми здобуття освіти та рівні освіти;
- режим роботи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;

- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму Мар'янівського ліцею побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості та природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності та практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

II. Вступ

Освітня програма школи – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня. Відповідно до пункту 3 статті 12 Закону «Про освіту» повна загальна середня освіта має три рівня освіти – початкова освіта, базова середня освіта та профільна середня освіта, що відповідає впровадженню відповідних стандартів.

Державний стандарт початкової загальної освіти:

Із 01.09.2018 р. в Мар'янівському ліцеї функціонував один 1 клас. 3 01.09.2019 р. – один перший клас та один другий клас. 3 01.09.2020 р. - один 1-й клас, один 2-й клас, один 3-й клас, всі учні яких навчатимуться за принципами НУШ. 3 01.09.2021 р. всі чотири класи початкової ланки навчаються за програмами НУШ. Для них: створено освітнє середовище із розподілом приміщення кабінетів на відповідні осередки; забезпечено ресурсами для навчання (підручники, відповідні дидактичні матеріали та технічне оснащення); освітній процес відбувається через призму наскрізних ліній та базується на партнерських відносинах вчителя, учня та його батьків; навчальні програми відповідно до Типової освітньої програми ПШ виконуються так, що в атмосфері довіри й взаємоповаги реалізується право дитини на гру із плеканням самостійності та незалежного мислення кожного учня.

Державний стандарт базової середньої освіти:

Учні 5-9 класів мають змогу вивчати предмети в умовах стандартної організації освітнього процесу, але, крім уроків, в школі проводяться заходи, що покликані на підвищення інтересу до навчання: Тижні /декади/ окремих визначних дат, Дні видатних подій в історії людства тощо. В цей час в школі проводяться брейн-ринги, конкурси, змагання та інше.

Специфіка базової освіти в школі спрямована на: формування наукового світогляду школярів, інтеграцію особистості учня в систему національної /світової/ культури, формування загальної культури людини, створення основи для усвідомленого вибору подальшої освіти, формування потреби в самоосвіті та саморозвитку, виховання поваги до прав та свобод інших. Головним в освітньому процесі є спрямованість на розвиток психосоціальних та спеціальних навичок із усвідомленням своєї унікальності.

Державний стандарт профільної середньої освіти:

Із 01.09.2018 р., в школі впроваджується оновлена за змістом та переліком предметів Освітня програма старшої школи. Старша школа функціонує як профільна, з профільним вивченням предметів за вибором учнів та передбачає обов'язкове засвоєння рівня загальної середньої освіти, зацікавлення обраним предметом для посиленого вивчення, ерудицію та світогляд відповідно до вікових особливостей.

З 01.09.2019р. – в профільній школі: один десятий та один одинадцятий класи. Так, учні 10 та класів філологічного (українська мова та література) профілю – вивчають 11 предметів за 33 години тижневого навантаження.

Важливим для реалізації концептуальних положень розвитку школи є **модернізація** змісту освіти, забезпечення **національного виховання**, розвитку і **соціалізації** дітей та молоді, **інформатизація** освіти, посилення **кадрового забезпечення**, оптимізація системи **методичної роботи** також вдосконалення організаційних форм **співпраці** з батьками, державними установами й громадськими організаціями; **оптимізація** управлінської діяльності; **матеріально-технічне** та **фінансове** забезпечення сучасного розвитку закладу. Шляхами реалізації цих напрямів є комплекс заходів, який складається з:

- відповідних управлінських дій, спрямованих на забезпечення економічних і соціальних гарантій професійної самореалізації педагогічних працівників,
- забезпечення сприятливих та комфортних умов організаційно-педагогічної та методичної роботи;
- створення й підтримка атмосфери спільної відповідальності за результати освітньої діяльності з боку всіх учасників освітнього процесу;
- сприяння формуванню системи психолого-педагогічної служби;
- підвищенню компетентності педагогічних працівників;
- забезпечення функціонування шкільного сайту;

Реалізація задач освітньої програми проходить ще й через урізноманітнення та удосконалення форм **співпраці педагогічного колективу закладу з батьками учнів**, закладами професійно-технічної освіти, закладами вищої освіти та громадськими організаціями. Робота з закладами позашкільної освіти проводиться задля розширення освітнього середовища, спрямованого на творчий розвиток і соціалізацію особистості учнів.

Досягнення мети розвитку школи й виконання освітньої програми передбачає наявність та вдосконалення комп'ютерного оснащення, мережі Інтернет із швидкісним доступом для всіх учасників та сучасного програмного забезпечення освітнього процесу; використання прикладного програмного забезпечення в управлінській діяльності керівництва.

Головним завданням школи є підготовка учнів до самостійного життя, в якому вони мають вирішувати реальні завдання в непростих умовах сьогодення. Ступінь самовизначення і самореалізації особистості випускника безпосередньо залежить від рівня його інтелектуального, морального і творчого розвитку: не просто оволодіти сумою знань різних наук, а й їхньою цілісною системою, яка відображає єдину наукову картину світу. Сьогодні випускник МАР'ЯНІВСЬКОЇ ЗШ – людина самодостатня, адаптована до життя, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації.

III. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін тощо, логічна послідовність їх вивчення

Тип закладу – загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів.

Кількість класів на 2021/2022 н.р.:

I ступінь – 4; II ступінь – 5; III ступінь – 2; Всього – **11** кл.

Кількість учнів:

I ступінь – до 75 уч.; **II ступінь** – до 96 уч.; **III ступінь** – 25 уч.; **Усього** – 196 уч. *Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128.*

Робочий навчальний план Мар'янівського ліцею *розроблений* на виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Національної доктрини розвитку освіти, чинних Державних стандартів початкової, базової та повної загальної освіти, Положення про загальноосвітній навчальний заклад; відповідно до листів Міністерства освіти і науки України.

Робочі навчальні плани на 2021/2022 навчальний рік вводяться в дію з 01.09.2022 р. та затверджуються:

- для 1-4 класів – педрадою школи (відповідно до Державного стандарту початкової освіти (додаток 2) та методичних рекомендацій МОН України);
- для 5-9 класів – педрадою школи за Типовою освітньою програмою ЗЗСО II ступеня, затверд. наказом МОН України від 20.04.18р. за № 405 (таблиця 1);
- для 10-11 класів – педрадою школи на підставі Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня, затверд. наказом МОН України за № 408 від 20.04.18р. – таблиці 1,3,4. (в редакції: наказ МОН № 1493 від 28.11.2019р.)

Інформація про реалізацію варіативної складової навчальних планів.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- *організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;*
- *окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;*
- *предмети за вибором;*
- *роботу в проектах;*
- *позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.*

Освітню програму Мар'янівського ліцею укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура. (Додаток №3)

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. (Додаток №6)

IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Мар'янівський ліцей розташований в селі Мар'янівка Новоукраїнського району Кіровоградської області (проспект Шатного, 28). Має два корпуси:

- Корпус початкової школи (триповерховий) містить **4** навчальних кабінетів, медичний кабінет, спортзал та їдальню;
- Корпус основної школи (двоповерховий) містить **12** навчальних кабінетів, актову залу, кабінет психолога, приймальню та кабінет директора школи, кабінет бухгалтерії, методкабінет, кабінет засідань, бібліотека.
- Споруда (одноповерхова), в якій розташовано майстерні для трудового навчання, туалет, перехід між корпусами;

V. Форми організації освітнього процесу

Режим роботи школи:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п'ятиденний;

- однозмінне навчання;
- початок занять о 8.30 год., завершення – о 15.00 год.
- тривалість уроків у початковій школі, основній та старшій, тривалість перерв встановлено відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту, у відповідності до нового Санітарного регламенту

Основною формою організації освітнього процесу є урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути:

- *екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, вистави, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки, прес-конференції, захист навчальних проєктів, ділові ігри тощо.*

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Структура навчального року: Відповідно до статті Закону України «Про загальну середню освіту» 2021/2022 навчальний рік розпочнеться святом «День знань» і закінчується не пізніше 1 липня. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою у такі терміни:

- **I семестр – з 01 вересня по 24 грудня 2021 року;**
- **II семестр – з 09 січня по 27 травня 2022 року.**

На початку вересня, не менше 2 тижнів - буде проведено **діагностичне вивчення рівня знань та коригуюче навчання** учнів 2-11 класів за темами Навчальних програм попереднього навчального року. Передбачено в календарно-тематичних планах зазначити уроки повторення (за курс попереднього навчального року), уроки на свіжому повітрі (форма, тип, вид - за вибором вчителя), уроки узагальнення та систематизації знань наприкінці кожного навчального семестру.

Терміни канікул – передбачено осінні, зимові, весняні:

- **Осінні – з 25 жовтня по 31 жовтня 2021 року;**
- **Зимові – з 25 грудня 2021 року по 08 січня 2022 року;**
- **Весняні – з 28 березня по 03 квітня 2022 року.**

У разі посилення карантинних обмежень, в структурі 2021/2022 н.р. можливі зміни (за рішенням педради) термінів й дат семестрів/канікул, форми навчання.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом **МОН України за № 1369 від 07.01.19р.** «Про затвердження Порядку проведення ДПА» перелік предметів для проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової, середньої та старшої школи буде затверджено додатково.

Вручення документів про освіту планується провести для випускників 9-х класів та 11-х відповідно до рекомендацій МОН України.

Інші освітні компоненти (за рішенням закладу загальної середньої освіти)

Відповідно до запиту учнів та батьків учнів (законних представників) мережа гуртків затверджується на початок кожного навчального року. Учні школи протягом навчального року:

- стають учасниками й переможцями різних спортивних змагань, районних фестивалів;
- презентують свої роботи на конференціях;
- відвідують заходи в обласних музеях тощо.

Останнім часом учні школи активно беруть участь у наступних інтелектуальних змаганнях.

ПШ, 2-4 класи

«Кенгуру» - 2-4 класи, «Бобер» - 2- 4 класи, Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика – 3-4 класи

СШ, 5-11 класи

1. Всеукраїнський конкурс – захист науково- дослідницьких робіт – членів МАН України – 8-11 класи
2. Всеукраїнські учнівські олімпіади і турніри з навчальних дисциплін - 6-11 класи

3. Міжнародний мовно – літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка - 5-11 класи
4. Всеукраїнський конкурс учнівської творчості «Дзвіночок» – 5-11 класи
5. Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика –3-11 класи
6. Міжнародний математичний конкурс «Кенгуру» - 5-11 класи
7. Всеукраїнська українознавча гра «Соняшник» - 5-11 класи
8. Міжнародний інтерактивний конкурс «Гринвич» - 5-11 класи
9. Міжнародний конкурс з інформатики «Бобер» - 5-11 класи

VI. Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти в Мар'янівському ліцеї

Початкова освіта здобувається відповідно до Закону України «Про освіту», як правило, з *шести років*. Пріоритетами в житті дитини цього віку є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання - *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Базова середня освіта здобувається, як правило, *після здобуття початкової* освіти. Діти, які здобували початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта. За наказом МОН № 1493 від 28.11.19р.: «Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти».

Відповідно до ст.18 Закону України «Про загальну середню освіту», на виконання постанови КМУ за № 684 від 13.09.17 р. (п.11-13) та наказу МОН за № 367 від 16.04.18р. в МАР'ЯНІВСЬКОЇ ЗШ здійснюється зарахування /відрахування/ учнів до /зі/ складу школи через накази директора школи та відповідні записи в Алфавітній книзі – на підставі заяв батьків учнів (законних представників). Класні керівники систематично ведуть облік відвідування занять учнями, адміністрація школи своєчасно звітує перед Відділом освіти, культури, молоді та спорту.

При записі дитини до школи батьки (законні представники) знайомляться з необхідними документами – Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, Положеннями про діяльність школи, а також мають надати *Згоду на обробку персональних даних* (в межах нормативних документів).

При вступі дітей до 1 класу (I ступінь навчання) батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи про допуск учня до дитячого колективу (довідка встановленого зразка) та карту щеплень;

Зарахування до 1-х класів Мар'янівського ліцею відбувається відповідно до Порядку зарахування /затверджено на засіданні педради, січень 2019 р./ та щорічних наказів.

Комплектування 1-х класів завершується 31 серпня поточного року.

За наказом **МОН № 405 від 20.04.18р.**: «Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов».

При зарахуванні учнів протягом навчального року на усі ступені навчання батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи та карту щеплень;
- особову справу з попереднього місця навчання.

При зарахуванні дітей перевага надається мешканцям території обслуговування.

Порядок зарахування учнів до школи є незмінним: у разі наявності вільних місць, дитина буде зарахована до школи.

Для зарахування учнів до 10-го профільного класу (III ступінь навчання) необхідні такі документи:

- заява батьків учня;
- згода на обробку персональних даних;
- копія паспорта у формі ID – картки;
- копія свідоцтва про базову освіту;
- медична довідка / картка/ про стан здоров'я учня встановленого зразка, карта щеплень.

Орієнтовна дата прийому заяв на зарахування до 10-го класу - по 10.06.2021 р.

За наказом **МОН № 1493 від 28.11.19р.:** рішення про вибір профільного предмета приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів. Необхідною умовою формування компетентностей є **діяльнісний підхід**, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також **практична спрямованість** процесу навчання.

Зарахування учнів до 10-го профільного класу – орієнтовно, до 20.08.2021р.

Комплектування класів завершується 31 серпня поточного року. Всіх учнів та їх батьків (законних представників) адміністрація школи обов'язково знайомить із Статутом школи, іншими розпорядчими та нормативними положеннями, що діють у школі.

VII. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Міністерство освіти і науки України затверджує типові освітні програми, які спрямовані на реалізацію мети та завдань освітньої галузі. Освітні програми школи розробляються на основі типових освітніх програм, не потребують окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. В рамках навчальних програм (затверджених наказами МОН України) подано:

- очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти);
- пропонувані зміст предмета;
- реалізації в змісті предмета;
- внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Державні стандарти загальної середньої освіти – це вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів. Вчителі школи неодмінно враховують їх при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які формують в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля всього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

Освітня програма Мар'янівської ЗШ I-III ступенів передбачає **три рівня** повної середньої освіти: початкова освіта (1-4 класи); базова середня освіта (5-9 класи); профільна середня освіта (10-11 класи).

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. В початковій школі з 01.09.2020 р. учні 1-3 класів навчатимуться за Новим Державним стандартом початкової освіти (зі змінами 2019

р.), учні 4 класів завершують навчання за раніше затвердженим Державним стандартом початкової освіти.

Базова середня освіта окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23.11.2011 №1392. Учні 5-9 класів навчатимуться за орієнтирами, які було змінено через перехід середньої освіти з 12-річної на 11-річну.

Профільна середня освіта: профільне навчання учнів в школі здійснюється на III ступені навчання (10-11 класи) та організовується як засіб диференціації та індивідуалізації навчання, що дозволяє /за рахунок змін у структурі, змісті та організації освітнього процесу/, більш повно враховувати інтереси, схильності і здібності учнів, створювати умови для навчання старшокласників відповідно до їх професійних інтересів і намірів щодо продовження освіти. При визначенні профілю навчання в школі основними чинниками є: вивчення соціального запиту (врахування потреб учнів, бажання батьків учнів); кадрові можливості школи; матеріально-технічна база школи; перспективи отримання професійної освіти випускниками школи у ЗВО України. **З метою уникнення одногодинного тижневого** вивчення матеріалу певних предметів в 10-11 профільних класах у 2021/2022 н.р. передбачено їх концентроване вивчення впродовж семестрів.

В усіх представлених варіантах Навчальних планів зазначено кількість годин тижневого навантаження на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами Державного стандарту.

VIII. Загальний обсяг навчального навантаження:

✓ 1-3 класи

З вересня 2019 року в Україні впроваджується оновлений Державний стандарт початкової загальної освіти (Постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.), оснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти передбачає поділ на два **цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.**

Державний стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Він розроблений на таких засадах:

- *цінність дитинства – тобто відповідність вимог віковим особливостям дитини;*
- *радість пізнання та розвиток особистості – тобто плекання самостійності та незалежного мислення замість «навченої безпорадності»;*
- *принципи здоров'я та безпеки – формування здорового способу життя та створення безпечних умов для фізичного та психоемоційного розвитку дітей.*

Навчальний план Мар'янівського ліцею визначає структуру та зміст початкової освіти через інваріантну й варіативну складові, які встановлюють погодинне та змістове співвідношення між освітніми галузями (циклами навчальних предметів), гранично допустиме навантаження учнів та загальнорічну кількість навчальних годин.

✓ 4 клас

Учні 4 класів продовжують навчання за орієнтирами, визначеним Державним стандартом початкової освіти (затверджено Постановою КМУ 20.04.11р., № 462), що поетапно було розпочато із 01.09.2012 р.

Робочі плани для 4 класів складено з урахуванням того, що загальноосвітній навчальний заклад може обирати окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», використовуючи години варіативної складової.

✓ 5-9 класи

Учні 5-9 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р.), що поетапно втілювалися в життя із 01.09.13р.

Вивчення курсу «Інформатика» з вересня 2020 р., для учнів 5-9 класів, за єдиною програмою, яка передбачає попереднє вивчення інформатики у 2-4 класах початкової школи.

✓ **10-11 класи**

Учні 10-11 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р.)

Типовий навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 01.09.2018 р.

Навчальні плани для старшої профільної школи складено на підставі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України, з урахуванням вибору учнів та очікувань батьків. Вони мають основні модулі:

Базовий модуль — фундаментальний. Це обов'язкові для всіх предмети, що вивчаються не поглиблено, а на рівні стандарту. Курси «Історія: Україна і світ», «Громадянська освіта», «Природничі науки» - є інтегрованими та експериментальними, їх редагування можливе в подальшому /не частіше 1 разу на 2 роки/. Матеріал цих курсів, як і деяких обов'язкових предметів, учнями буде вивчатися **«модульно»**, вчителі будуть викладати певні теми відповідно до фаху, по семестрах. *За попереднім опитуванням учнів та батьків замість окремих предметів природничого циклу, з 01.09.2020р. в 10-11 профільних класах учні вивчатимуть предмет «Природничі науки».*

Обов'язковий модуль — це профільні предмети, які вивчаються на рівні, який потрібен для вступу до ЗВО. Педрадою школи, зважаючи на можливості кадрового забезпечення та наявної матеріально-технічної бази, **затверджено 2 профілі навчання на 2021/2022 н.р.: математичний (алгебра і початки аналізу – 6 годин на тиждень, геометрія – 3 години) та філологічний (українська мова та українська література – по 4 години на тиждень).**

Модуль вибірково-обов'язкових предметів (ВОП). Учні та батьки учнів (законні представники) обов'язково обирають 2 предмети із поданих: «Мистецтво», «Інформатика», «Технології». Для їх вивчення відводиться два роки. Вчителі обирають та пропонують певні модулі навчального матеріалу, враховуючи регіональні особливості та матеріально-технічну базу школи, доводять цю інформацію до відома учнів та їх батьків. З 1 вересня 2021 р., за *попередніми* заявами батьків учнів: в 10-х класах - предмет «інформатика», в 11-х класах - «мистецтво».

Навчальні плани МАР'ЯНІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ на 2021/2022 н.р.

ДОДАТОК № 1.1.

Базовий навчальний план початкової освіти для ЗЗСО з українською мовою навчання (Держстандарт початкової освіти, зі змінами, **постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.**) та Таблиця 1 до Типової освітньої програми (затв. наказ МОН України № 407 від 20.04.18р.)

Погоджено

Затверджую

Начальник відділу освіти
Ю.Е.

Суржик

Директор ліцею

Олексій РУДЕНКО

Робочий навчальний план на 2021-2022 навчальний рік Мар'янівського ліцею Мар'янівської сільської ради (початкова школа)

Список предметів (по початковій школі)						
мережа	кількість учнів	18	25	14	18	75
		К-ть год на тиждень у класах				
Освітні галузі	Навчальні предмети	1	2	3	4	1--4
Нормативна база	додаток 1 наказу МОН №268 від 21.03.2018	Додаток 12 Державного стандарту початкової освіти від 21 лютого 2018 р. № 87 зі змінами від 24.07.2019 № 688, №1273 від 08.10.2019				
Інваріатна складова						
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	20,0
	Українська література					0,0
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3	11,0
Суспільствознавство	Я у світі					0,0
Математична	Математика	3	3	4	4	14,0
Мистецька	музичне мистецтво	1	1	1	1	4,0
	образотворче мистецтво	1	1	1	1	4,0
Природнича	Я досліджую світ	7	7	7	7	28,0
	природознавство					0,0
Технології	Трудове навчання					0,0
	Інформатика		1	1	1	3,0
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я					0,0
	Фізична культура	3	3	3	3	12,0
Усього інваріатна		22,0	24	25,0	25,0	96,0
Варіативна складова						
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Математика	1	1	1	1	4,0
	українська мова					0,0
	Разом	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Сумарна кількість навчальних годин інваріатної та варіативної складових		23,0	25,0	26,0	26,0	100,0
Гранично допустиме навантаження на учня		20,0	22,0	23,0	23	88,0
Поділ на групи	українська мова					0,0
	англійська мова					0,0
	інформатика		1,0		1,0	2,0
Разом поділ		0,0	1,0	0,0	1,0	2,0

Усього		23, 0	26, 0	26,0	27,0	102,0
--------	--	----------	----------	------	------	-------

Таблиця 8 до Типової освітньої програми (затверд. Наказом МОН України № 405 від 20.04.18р)
Робочий навчальний план на 2021-2022 навчальний рік Мар'янівського ліцею Мар'янівської сільської ради (базова школа)

мережа	кількість учнів	28	23	15	17	13	96
Освітні галузі	Навчальні предмети	5	6	7	8	9	5--9
Нормативна база		Додаток 1 наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405					
Інваріатна складова							
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2,0	2,0	13,5
	Українська література	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	10,0
	Іноземна мова (англійська)	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
	Зарубіжна література	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	10,0
Суспільствознавство	Історія України	1,0	1,0	1,0	1,5	1,5	6,0
	Всесвітня історія		1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
	Основи правознавства					1,0	1,0
	Я у світі						
Математична	Етика/громадянська						0,0
	Математика	4,0	4,0				8,0
	Алгебра			2,0	2,0	2,0	6,0
Мистецька	Геометрія			2,0	2,0	2,0	6,0
	Музичне мистецтво	1,0	1,0	1,0			3,0
	Образотворче мистецтво	1,0	1,0	1,0			3,0
Природнича	Мистецтво				1,0	1,0	2,0
	Я досліджую світ						
	Природознавство	2,0					2,0
	Біологія		2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
	Географія		2,0	2,0	2,0	1,5	7,5
	Фізика			2,0	2,0	3,0	7,0
Технології	Хімія			1,5	2,0	2,0	5,5
	Трудове навчання	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0	7,0
	Інформатика	1,0	1,0	1,0	2,0	2,0	7,0
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
	Фізична культура	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
	Захист Вітчизни						
Разом інваріантна складова		26,5	29,5	31,0	31,5	33,0	151,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	Інформатика						
	Технології						
	Мистецтво						
Разом вибірково-обов'язкові предмети		0	0	0	0	0	0
Усього інваріантна		26,5	29,5	31,0	31,5	33,0	151,5
Варіативна складова							
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	математика	1	1				2,0
	алгебра			1	0,5	1	2,5
	українська мова	0,5					0,0
	Разом	1,5	1	1	0,5	1	5,0
Усього інваріантна та варіативна		28,0	30,5	32,0	32,0	34,0	156,5
Гранично допустиме		28	31	32	33	33	157,0
Поділ на групи	українська мова	4					4
	англійська мова	3					3

	інформатика	1	1		2		4
	МСП						0
	трудове	2					2
Разом поділ		10	1	0	2	0	13
Усього		38,0	31,5	32,0	34,0	34,0	169,5

ДОДАТОК № 1.5.

Таблиці 2,3 до Типової освітньої програми

(зміни до наказу № 408 від 20.04.18р.

затвердж. наказом МОН України № 1493 від 28.11.19р.)

Затверджено наказом МОН України № 408 від 20.04.2018						
Робочий навчальний план Мар'янівського ліцею Мар'янівської сільської ради (старша школа)						
		базові	профільні	базові	профільні	
мережа	кількість учнів	16		9		25
Освітні галузі	Навчальні предмети	10	проф	11	проф	10--11
Нормативна база		наказ МОН від 20.04.2018 № 408, Таблиця 2, 3				
Інваріатна складова						разом
Мовно-літературна	Українська мова	2	2	2	2	8
	Українська література	2	1,0	2	2	7
	Іноземна мова (англійська)	2		2		4
	Зарубіжна література	1		1		2
Суспільствознавство	Історія України	1,5		1,5		3
	Всесвітня історія	1		1		2
	Основи правознавства					0
	Я у світі					0
	Громадянська освіта	2				2
Математична	Математика	3		3		6
	Алгебра					0
	Геометрія					0
Мистецька	музичне мистецтво					0
	образотворче мистецтво					0
	Мистецтво					0
Природнича	Я досліджую світ					0
	природознавство					0
	Біологія і екологія	2		2		4
	Географія	1,5		1		2,5
	Фізика	3		4		7
	Хімія	1,5		2		3,5
Технології	Трудове навчання					0
	Інформатика					0

Робочий навчальний план Мар'янівського ліцею Мар'янівської сільської ради (старша школа)						
		базові	профільні	базові	профільні	
мережа	кількість учнів	16		9		25
Освітні галузі	Навчальні предмети	10	проф	11	проф	10--11
Нормативна база		наказ МОН від 20.04.2018 № 408, Таблиця 2, 3				
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я					
	Фізична культура	3		3		6
	Захист Вітчизни	1,5		1,5		3
Разом базові предмети		27	3	26	4	60
Разом інваріантна		30		30		60
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	інформатика	1		2		3
	технології	2		1		3
	Мистецтво	0		0		0
Разом вибірково-обов'язкові предмети		3	0	3	0	6
Усього інваріантна		33	0	33	0	66
Варіативна складова						
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Математика	1		1		2
	україномова					0
	Зарубіжна література					0
Разом додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	0	1	0	2
Разом на вивчення профільних предметів	Українська мова				2	2
	Українська література				2	2
	Історія України		1,5			1,5
	Всесвітня історія		2			2
	Разом		3,5	0	4	7,5
Разом (факт)		33,0	0,0	33,0	0,0	66,0
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових		34,0	0,0	34,0	0,0	68,0
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		33		33		66
Поділ на групи	українська мова					0
	англійська мова					0
	інформатика					0
	МСП	1,5		1,5		3
Разом поділ		1,5	0	1,5	0	3
Усього		35,5	0,0	35,5	0,0	71,0

Зведений робочий план Мар'янівського ліцею

мереж а	кількість учнів	18	25	14	18		75	28	23	15	17	13	96	16		9		25	196
		1	2	3	4		1--4	5	6	7	8	9	5--9	10	проф	11	про ф	10--11	1--11
Норма тивна база		додаток 1 наказу МОН №268 від 21.03.2018						Додаток 1 наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405						наказ МОН від 20.04.2018 № 408, Таблиця 2					
Освітні галузі	Навчальні предмети													ба з	пр.	ба з	пр.		
				1--4										українська філологія				разом	1--11
Мовно-літературна	Укр. мова	5,0	5,0	5,0	5,0		20,0	3,5	3,5	2,5	2	2	13,5	2	2	2	2	8	41,5
	Укр. літ.						0,0	2	2	2	2	2	10	2	1	2	2	7	17,0
	Іноз. мова (англійська)	2,0	3,0	3,0	3,0		11,0	3	3	3	3	3	15	2	0	2	0	4	30,0
	Зар. літер.						0,0	2	2	2	2	2	10	1	0	1	0	2	12,0
Суспільствознавство	Іст. України						0,0	1	1	1	1,5	1,5	6	1,5		1,5	0	3	9,0
	Вс. історія						0,0	0	1	1	1	1	4	1		1	0	2	6,0
	Осн. прав.						0,0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1,0
	Я у світі						0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Математична	Гром. освіта						0,0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2,0
	Математика	3,0	3,0	4,0	4,0		14,0	4	4	0	0	0	8	3	0	3	0	6	28,0
	Алгебра						0,0	0	0	2	2	2	6	0	0	0	0	0	6,0
Мистецька	Геометрія						0,0	0	0	2	2	2	6	0	0	0	0	0	6,0
	Муз. мист.	1,0	1,0	1,0	1,0		4,0	1	1	1	0	0	3	0	0	0	0	0	7,0
	Обр. мист.	1,0	1,0	1,0	1,0		4,0	1	1	1	0	0	3	0	0	0	0	0	7,0
Природнича	Мистецтво						0,0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	2,0
	Я досл. світ	7,0	7,0	7,0	7,0		28,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28,0
	Природозн.	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2,0
	Біологія						0,0	0	2	2	2	2	8	2	0	2	0	4	12,0
	Географія						0,0	0	2	2	2	1,5	7,5	1,5	0	1	0	2,5	10,0
	Фізика						0,0	0	0	2	2	3	7	3	0	4	0	7	14,0
Технології	Хімія						0,0	0	0	1,5	2	2	5,5	1,5	0	2	0	3,5	9,0
	Труд. навч.	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	2	2	1	1	1	7	0	0	0	0	0	7,0
Здоров'я і фізкультура	Інформат.	0,0	1,0	1,0	1,0		3,0	1	1	1	2	2	7	0	0	0	0	0	10,0
	Осн. доров'я						0,0	1	1	1	1	1	5	0	0	0	0	0	5,0
	Фізична культура	3,0	3,0	3,0	3,0		12,0	3	3	3	3	3	15	3	0	3	0	6	33,0
Разом базові предмети	Захист України						0,0	0	0	0	0	0	0	1,5	0	1,5	0	3	3,0
		22,0	24,0	25,0	25,0		96,0	26,5	29,5	31	31,5	33	151,5	27	3	26	4	60	307,5
Вибірково-обов'язкові	Інформат.						0,0							2		2		4	4,0
	Технології						0,0							1		1		2	2,0
	Мистецтво						0,0											0	0,0

мережа	кількість учнів	18	25	14	18		75	28	$\frac{2}{3}$	15	17	13	96	16		9		25	196
		1	2	3	4		1--4	5	6	7	8	9	5--9	10	проф	11	проф	10--11	1--11
Нормативна база		додаток 1 наказу МОН №268 від 21.03.2018						Додаток 1 наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405						наказ МОН від 20.04.2018 № 408, Таблиця 2					
предмети																			
Разом вибірково-обов'язкові предмети		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	3,0		6,0	6,0
Усього інваріантна		22,0	24,0	25,0	25,0		96,0	26,5	$\frac{2}{9,5}$	31,0	31,5	33,0	151,5	30,0	3,0	29,0	4,0	66,0	313,5
Варіативна складова							0,0												0,0
Додатковий час	Математика	1,0	1,0				2,0	1	1	0		0	2,0	1		1		2	6,0
	Україномова			1,0	1,0		2,0	0,5					0,5					0	2,5
	Алгебра						0,0	0	0	1	0,5	1	2,5					0	2,5
							0,0						0,0					0	0,0
	Разом	1,0	1,0	1,0	1,0		4,0	1,5	1	1	0,5	1	5	1,0	0,0	1,0	0,0	2,0	11,0
		1,0	1,0	1,0	1,0		4,0	1,5	$\frac{1}{0}$	1,0	0,5	1,0	5,0	1,0	0,0	1,0	0,0	2,0	11,0
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових		23,0	25,0	26,0	26,0		100,0	28,0	$\frac{3}{0,5}$	32,0	32,0	34,0	156,5	31,0	3,0	30,0	4,0	68,0	324,5
Разом							0,0							34,0		34,0			0,0
Гранично допустиме навантаження на учня		20,0	22,0	25,0	25,0		92,0	28,0	$\frac{3}{1,0}$	32,0	33,0	33,0	157,0	30,0		29,0		66,0	315,0
Поділ на групи	Українська мова						0,0	4	0	0	0	0	4,0					0	4,0
	Англійська мова						0,0	3	0	0	0	0	3,0					0	3,0
	Інформатика		1	0	1		2,0	1	1	0	2	0	4,0					0	6,0
	МСП						0,0	0	0	0	0	0	0,0	1,5		1,5		3	3,0
	Трудове навчання						0,0	2	0	0	0	0	2,0					0	
Разом поділ		0,0	1,0	0,0	1,0		2,0	10,0	$\frac{1}{0}$	0,0	2,0	0,0	13,0	1,5	0,0	1,5	0,0	3,0	18,0
Усього		23,0	26,0	26,0	27,0		102,0	38,0	$\frac{3}{1,5}$	32,0	34,0	34,0	169,5	35,5		35,5		71,0	342,5

Розподіл годин робочого навчального плану

Вчитель	пред-мет	к . к	1	2	3	4	1-4	5	6	7	8	9	5-9	10, 0	11	10-11	1-11	тарифікація
			18	23	14	18	73	28	22	16	18	13	97	16	9,0	25	195	
Руденко Олексій Анатолій	інф	I					0,0				2		2,0	2,0	2	4,0	6,0	8,0
		II					0,0				2		2,0			0,0	2,0	
		інд					0,0						0,0	1,0		1,0	1,0	
Соломина Ірина Анатоліївна	укрм	I					0,0						0,0	4,0	4	8,0	8,0	17,0
	укрл						0,0						0,0	3,0	4	7,0	7,0	
	зар.л						0,0						0,0	1,0	1	2,0	2,0	
		інд					0,0						0,0	4,5		4,5	4,5	
Кислякова Вікторія Федосіївна	укрм						0,0	4			2		6,0			0,0	6,0	8,0
	укрл						0,0				2		2,0			0,0	2,0	
	інд						0,0		4				4,0			0,0	4,0	
Ліщинська Тетяна Олександр	укрм	5					0,0	4	3,5	2,5		2	12,0			0,0	12,0	22,0
	укрл						0,0	2	2	2		2	8,0			0,0	8,0	
	зар.л						0,0	2					2,0			0,0	2,0	
	укрм	інд					0,0						0,0			0,0	0,0	
Руденко Валентина Олександр	мат						0,0		5				5,0	4,0	4	8,0	13,0	13,0
	інд						0,0		3				3,0	3,0		3,0	6,0	
Колеснік Тетяна Олександр	мат						0,0	5					5,0			0,0	5,0	17,0
	інф	I		1	1	1	3,0	1	1	1		2	5,0			0,0	8,0	
	інф	II		1		1	2,0	1	1				2,0			0,0	4,0	
	інд			1	1		2,0		2				2,0			0,0	4,0	
Доренко Тетяна Микола	алг						0,0			3	2,5		5,5			0,0	5,5	9,5
	геом	I					0,0			2	2		4,0			0,0	4,0	
	інд						0,0		3				3,0			0,0	3,0	
	асист	7					0,0						0,0			0,0	0,0	
Овсянников Андрій Микола	фізика	9					0,0			2	2	3	7,0	3,0	4	7,0	14,0	21,0
	природ						0,0	2					2,0			0,0	2,0	
	алг						0,0					3	3,0			0,0	3,0	
	геом						0,0					2	2,0			0,0	2,0	

Вчитель	пред-мет	к.к	1	2	3	4	1-4	5	6	7	8	9	5-9	10,0	11	10-11	1-11	тарифікація
	інд						0,0						0,0	0,5		0,5	0,5	
Лось Галина Володимирівна	хім						0,0			1,5	2	2	5,5	1,5	2,0	3,5	9,0	9,0
	інд						0,0						0,0	0,5		0,5	0,5	
	асист	7					0,0						0,0			0,0	0,0	0,0
Вербовіцька Наталія Валеріївна	біол						0,0		2	2	2	2	8,0	2,0	2,0	4,0	12,0	12,0
	корекц			1			1,0		2	1			3,0			0,0	4,0	
	інд						0,0		2				2,0	1,0		1,0	3,0	
Шумко Світлана Микола	іс.Ук	8					0,0			1,0	1,5	1,5	4,0	1,5	2	3,0	7,0	
	вс.іс						0,0			1,0	1,0	1	3,0	1,0	1	2,0	5,0	
	геогр						0,0		2,0	2,0	2,0	1,5	7,5	1,5	1	2,5	10,0	
	інд						0,0		1,0				1,0	0,5		0,5	1,5	
Шеремет Галина Павлівна	іс.Ук						0,0	1	1				2,0			0,0	2,0	6,0
	вс.іс						0,0		1				1,0			0,0	1,0	
	прав о						0,0					1	1,0			0,0	1,0	
	гром						0,0						0,0	2,0		2,0	2,0	
	інд			4			4,0						0,0	2,0		2,0	6,0	
Прокопчук Євген Микола	фізк						0,0	3	3	3	3	3	15,0	3,0	3	6,0	21,0	21,0
	корекц						0,0						0,0			0,0	0,0	
	інд						0,0						0,0			0,0	0,0	
Шевченко Леонід Валентин	труд/тех	5					0,0	4	2	1	1	1	9,0	1,0	1	2,0	11,0	19,0
	ЗВ						0,0						0,0	1,5	1,5	3,0	3,0	
	ос зд						0,0	1	1	1	1	1	5,0			0,0	5,0	
	інд						0,0		2				2,0	0,5		0,5	2,5	
Бакун Тетяна Олександрівна	ПК	1		21			21,0						0,0			0,0	21,0	21,0
	інд		2				2,0						0,0			0,0	2,0	
Кропивницька Ольга Михайл	ПК	2			22		22,0						0,0			0,0	22,0	22,0
	інд			4			4,0						0,0			0,0	4,0	
Шевченко Алла Володимир	ПК	3				22	22,0						0,0			0,0	22,0	22,0
	інд			4			4,0						0,0			0,0	4,0	
Овсянникова Лариса Володимир	ПК	4	21				21,0						0,0			0,0	21,0	21,0
	інд		5				5,0						0,0			0,0	5,0	

Вчитель	пред-мет	к.к	1	2	3	4	1-4	5	6	7	8	9	5-9	10,0	11	10-11	1-11	тарифікація
Юрченко Валентина Микола	МСП						0,0						0,0	1,5	2	3,0	3,0	3,0
	інд						0,0						0,0			0,0	0,0	0,0
Белошевська Дар'я Микола	англ	10					0,0	3		3	3	3	12,0	2,0	2	4,0	16,0	24,0
	зар.л						0,0		2	2	2	2	8,0			0,0	8,0	
	інд						0,0		1				1,0	1,0		1,0	2,0	
Катана Валентина Дмитр	англ	6	2	3	3	3	11,0	3	3				6,0			0,0	17,0	17,0
	інд		1	1	1		3,0		2				2,0			0,0	5,0	5,0
	інд (Григ)		1				1,0						0,0			0,0	1,0	1,0
Малашенко Наталія Анатоліївна	ПО						0,0						0,0			0,0	0,0	0,0
	інд				4		4,0						0,0			0,0	4,0	
	мист						0,0				1	1	2,0			0,0	2,0	5,0
	обр						0,0	1	1	1			3,0			0,0	3,0	
Дяківнич Анна Олександрівна	асист	6					0,0						0,0			0,0	0,0	0,0
	інд						0,0						0,0			0,0	0,0	0,0
Бондаренко Станіслав іван	муз						0,0	1	1	1			3,0			0,0	3,0	3,0
	інд						0,0		2				2,0			0,0	2,0	2,0
	гурткова						0,0						0,0			0,0	0,0	0,0
Зубкова	інд			10			10,0						0,0			0,0	10,0	10,0
Разом			32,00	51,00	32,00	27,00	142,00	38,00	55,50	33,00	34,00	34,00	194,50	50,00	35,50	85,50	422,00	338,50
разом варіативна та інваріантна складова			23,0	26,0	26,0	27,0	102,0	38,0	31,5	32,0	34,0	34,0	169,5	35,5	35,5	71,0	342,5	320,5
разом варіативна та інваріантна складова							102,0						169,5			71,0	342,5	
разом навч.план та індивідуальні години			32,0	51,0	32,0	27,0	142,0	38,0	55,5	33,0	34,0	34,0	194,5	50,0	35,5	85,5	422,0	338,5

Вчитель	пред-мет	наказ	корекційно-розвивальні					кр	інд						інд	ГПД	асист	гурт	Усього
			2р	6г	6т	7т		1м	2р	2о	3л	6г	6т	10з					
Руденко Олексій Анатолій	інф						0								0				9,00
							0								0				
		1,0					0							1,00	1				
Соломина Ірина Анатоліївна	укрм						0								0			2	23,50
	укрл						0								0				
	зар.л						0								0				
		4,5					0							4,50	4,5				
Кислякова Вікторія Федосіївна	укрм						0								0				12,00
	укрл						0								0				
	інд	4,0					0					4			4				
Ліщинська Тетяна Олександр	укрм						0								0	4,5			26,50
	укрл						0								0				
	зар.л						0								0				
	укрм	0,0					0								0				
Руденко Валентина Олександр	мат						0								0				19,00
	інд	6,0					0						3,0	3,00	6				
Колеснік Тетяна Олександр	мат						0								0				21,00
	інф						0								0				
	інф						0								0				
	інд	4,0					0			1	1	1	1		4				
Доренко Тетяна Микола	алг						0								0				12,50
	геом						0								0				
	інд	3,0					0					3			3				
	асист						0								0		9		
Овсянников Андрій Микола	фізика						0								0	4,5			26,00
	природ						0								0				
	алг						0								0				
	геом						0								0				
	інд	0,5					0							0,50	0,5				
Лось Галина Володимирівна	хім						0								0				9,50
	інд	0,5					0							0,50	0,5				
	асист						0								0		9		
Вербовицька Наталія Валеріївна	біол						0								0				19,00
	корекц	4,0	1	1	1	1	4								0				
	інд	3,0					0					1	1,0	1,00	3				
Шумко Світлана Микола	іс.Ук						0								0	4,5			8,00
	вс.іс						0								0				
	геогр						0								0				
	інд	1,5					0					1	2,0	0,50	3,5				
Шеремет Галина Павлівна	іс.Ук						0								0				13,00
	вс.іс						0								0				
	право						0								0				
	гром						0								0				

Вчитель	пред-мет	наказ	корекційно-розвивальні					кр	інд						інд	ГПД	асист	гурт	Усього
	інд	6					0			4				3,00	7				
Прокопчук Євген Микола	фізк						0								0				25,00
	корекц			1	1	1	3								0				
	інд						0					0,5		0,50	1				
Шевченко Леонід Валентин	труд/тех						0								0	4,5		2	27,75
	ЗВ						0								0				
	осзд						0								0				
	інд						0					1	1,0	0,25	2,25				
Бакун Тетяна Олександрівна	ПК						0								0	3,5			26,50
	інд	2,0					0	2							2				
Кропивницька Ольга Михайл	ПК						0								0				26,00
	інд	4,0					0				4				4				
Шевченко Алла Володимир	ПК						0								0				26,00
	інд	4,0					0			4					4				
Овсянникова Лариса Володимир	ПК						0								0				27,00
	інд	5,0					0	6							6				
Юрченко Валентина Микола	МСП						0							0,25	0,25				3,25
	інд						0								0				
	англ						0								0				26,00
Белошевська Дар'я Микола	зар.л						0								0				
	інд	1,0					0						1,0	1,00	2				
	англ						0								0				30,50
Катана Валентина Дмитр	інд						0			1	1		4,0		6				
	інд (Григ)			1	1	2	4	2				1,5			3,5				
Малащенко Наталія Анатоліївна	ПО						0								0				
	інд	4					0				4				4				9,00
	мист						0								0				
	обр						0								0				
Дяківнич Анна Олександрівна	асист						0								0				
	інд						0								0				0,00
Бондаренко Станіслав іван	муз						0								0	3,5		6	14,50
	інд						0					1	1,0		2				
	гурткова						0								0				
Зубкова	інд		3				3		10						10				10,00
Разом		58,00	4,00	3,00	3,00	4,00	14,00	10,00	10,00	10,00	10,00	14,00	14,00	16,00	84,00	25,00	18,00	10,00	450,50
разом варіативна та інваріантна складова		0,0	4,0	3,0	3,0	4,0	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0	14,0	14,0	16,0	84,0	25,0	18,0	10,0	450,50
разом навч.план та індивідуальні години		58,0	4,0	3,0	3,0	4,0	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0	14,0	14,0	16,0	84,0	25,0	18,0	10,0	450,50

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ навчання здобувачів освіти

В Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, затвердженому постановою КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538 визначені ключові компетентності здобувачів освіти 5-11 класів, а саме:

громадянська компетентність - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

загальнокультурна компетентність - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

здоров'язбережувальна компетентність - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

інформаційно-комунікаційна компетентність - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

комунікативна компетентність - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

міжпредметна естетична компетентність - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

міжпредметна компетентність - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

проектно-технологічна компетентність - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

соціальна компетентність - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Метою освітньої галузі "Мови і літератури" є розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Наскрізними змістовими лініями мовного компонента є:

- **Мовленнєва лінія** забезпечує формування мовленнєвої компетентності шляхом формування та удосконалення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, говорінні, письмі), а також готовності розв'язувати проблеми особистісного і суспільного характеру.
- **Мовна лінія** передбачає формування мовної компетентності шляхом засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів.
- **Соціокультурна лінія** сприяє формуванню соціокультурної компетентності шляхом засвоєння культурних і духовних цінностей, норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між статями, поколіннями, націями, сприяють естетичному і морально-етичному розвитку учнів.
- **Діяльнісна (стратегічна) лінія** сприяє формуванню діяльнісної компетентності шляхом формування навчальних умінь і навичок, опанування стратегіями, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку учнів, спрямовані на виконання навчальних завдань і розв'язання життєвих проблем.

Стратегічно важлива для мовного компонента комунікативна компетентність, яка є невід'ємною складовою структури змісту освіти, передбачає оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності,

основами культури усного і писемного мовлення, базовими вміннями і навичками використання мови в різних сферах і ситуаціях.

Вивчення мов сприяє збагаченню активного словникового запасу учнів, пізнанню та усвідомленню особливостей життєвого досвіду народів, мови яких вивчаються, важливості оволодіння мовами та задоволенню потреби в користуванні ними як засобом спілкування в різних сферах життєдіяльності, розвиває мовні, інтелектуальні та пізнавальні здібності, формує гуманістичний світогляд, моральні переконання та естетичні смаки, сприяє засвоєнню національних і загальнолюдських цінностей, використанню інформаційних і комунікаційних технологій, виховує в учнів потребу в удосконаленні власної мовленнєвої культури протягом усього життя.

Володіння українською мовою сприяє консолідації громадян у розбудові та зміцненні держави, забезпечує доступ до джерел української духовності, дає змогу випускникам загальноосвітніх закладів у повному обсязі реалізувати в різних галузях чи сферах життєдіяльності можливості, життєві потреби, плани, пов'язані з подальшим здобуттям освіти, опануванням спеціальністю.

Сучасна система навчання іноземних мов дає можливість застосовувати комунікативно-діяльнісний підхід оволодіння мовами як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомлення учнями особливостей культури народів, мови яких вивчаються, власної національної культури.

Складовими літературного компонента є: ***емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна і компаративна лінії.***

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів української, світової літератури, а також літератур національних меншин, формування світогляду учнів, їх національної свідомості, моралі та громадянської позиції.

Зміст літературної освіти з урахуванням вікових особливостей учнів визначає художні твори, літературні явища і факти, розкриває їх ідейно-естетичну своєрідність та значущість в історії української і світової культури, встановлює зв'язки між різними національними літературами, літературою і фольклором, літературою і міфологією, літературою і філософією, літературою та іншими видами мистецтва, передбачає обсяг загальних теоретичних понять, необхідних для розуміння літератури як мистецтва слова, формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори в різних аспектах.

Засвоєння учнями літературного компонента сприяє їх залученню до надбань вітчизняного і світового письменства, розвитку стійкої мотивації до читання, потреби у зверненні до художньої літератури протягом життя, збагаченню духовно-емоційного досвіду, формуванню загальної культури, підвищенню рівня володіння українською, іноземними мовами та мовами національних меншин.

Вивчення української літератури сприяє вихованню любові до народу, його мови, звичаїв, національних традицій, культури, розумінню світової та національної історії, проблем сьогодення, розвитку інтелектуальних, духовних та естетичних цінностей.

Вивчення літератур національних меншин сприяє усвідомленню учнями розмаїття культурного багатства нашої держави, а світової літератури - залученню учнів до загальнолюдських цінностей, вихованню толерантного ставлення до різних народів, народностей і культур.

Зміст мовного і літературного компонентів в основній школі спрямований на досягнення належного рівня сформованості в учнів вмінь користуватися мовними засобами в усіх видах мовленнєвої діяльності, читати та усвідомлювати прочитане, на розвиток інтересу до художньої літератури і системного читання, розкриття за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей, формування гуманістичного світогляду особистості, розширення її культурно-пізнавальних інтересів, виховання в учнів любові, поваги до традицій українського народу, толерантного ставлення до культурних традицій інших народів. Одним із завдань освітньої галузі в основній школі є формування комунікативної і літературної компетентностей.

Навчання мови і літератури у старшій школі полягає у розвитку здобутих в основній школі вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої та читацької діяльності, розвитку комунікативної компетентності з іноземних мов, заохоченні учнів до розширення кола читання, осмислення духовної цінності та поетики художніх творів, поглибленні культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомленні ними ролі

мови і літератури в сучасному світі, формуванні рис успішного мовця і творчого читача з високим рівнем загальної культури, активною громадянською позицією, національною свідомістю, вихованні в учнів поваги до культурних традицій різних народів.

Метою освітньої галузі “Суспільствознавство”, що складається з історичного та суспільствознавчого компонентів, є забезпечення розвитку учня як особистості, що керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно самореалізується в сучасному українському суспільстві.

Одним із завдань освітньої галузі є забезпечення реалізації можливостей розвитку учня як вільної особистості, здатної за допомогою набутих ключових та галузевих компетентностей ефективно самореалізовуватися в сучасному багатоманітному глобалізованому світі та брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства, вчитися протягом усього життя.

Метою навчання історії в загальноосвітній школі є формування в учнів ідентичності та почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Метою навчання суспільствознавства є створення умов для розвитку особистості компетентного, активного, відповідального громадянина України, члена європейської і світової спільноти, що здатний сприймати та ефективно відповідати на сучасні індивідуальні та суспільні виклики і загрози.

Основною метою освітньої галузі “Мистецтво” є формування в учнів у процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання ними творів мистецтва та провадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження.

В основній школі зміст освітньої галузі спрямований на розширення у процесі опанування творів мистецтва і художньо-практичної діяльності набутих у початковій школі ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей.

У старшій школі зміст освітньої галузі “Мистецтво” спрямований на формування художнього мислення та світогляду учнів, поглиблення їх ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей шляхом узагальнення знань, умінь і навичок, набутих в основній школі.

Основною метою освітньої галузі “Математика” є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам’яті, логіки, культури мислення та інтуїції.

Зазначені завдання виконуються у процесі опанування навчального змісту освітньої галузі “Математика”, в якому виокремлюються такі змістові лінії: числа, вирази, рівняння і нерівності, функції, елементи комбінаторики, теорії ймовірності та математичної статистики, геометричні фігури і геометричні величини.

Метою освітньої галузі “Природознавство” є формування в учнів природничо-наукової компетентності як базової та відповідних предметних компетентностей як обов’язкової складової загальної культури особистості і розвитку її творчого потенціалу.

Загальноприродничий компонент забезпечує формування в учнів основи цілісного уявлення про природу і місце людини в ній, пропедевтичну підготовку учнів до вивчення окремих навчальних предметів, що сприяє розвитку ціннісних орієнтацій учнів у різних сферах життєдіяльності та їх адекватній поведінці в навколишньому природному середовищі.

Астрономічний компонент зорієнтований на забезпечення засвоєння учнями наукових фактів, понять і законів астрономії, методів її дослідження, усвідомлення знань про будову Сонячної системи, створення і розвиток Всесвіту, формування наукового світогляду.

Біологічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про закономірності функціонування живих систем, їх розвиток і взаємодію, взаємозв’язок із неживою природою, оволодіння основними методами пізнання живої природи, розуміння біологічної картини світу, цінності таких категорій, як знання, життя, природа, здоров’я, формування свідомого ставлення до екологічних проблем, усвідомлення біосферної етики, застосування знань з біології у повсякденному житті та майбутній

професійній діяльності, оцінювання їх ролі для суспільного розвитку, перспектив розвитку біології як науки та її значення у забезпеченні існування біосфери.

Географічний компонент спрямований на засвоєння учнями знань про природну і соціальну складову географічної оболонки Землі, формування в учнів комплексного, просторового, соціально орієнтованого знання про планету Земля у результаті застосування краєзнавчого, регіонального і планетарного підходів та усвідомлення цілісного географічного образу своєї країни.

Фізичний компонент забезпечує усвідомлення учнями основ фізичної науки, засвоєння ними основних фізичних понять і законів, наукового світогляду і стилю мислення, розвиток здатності пояснювати природні явища і процеси та застосовувати здобуті знання під час розв'язання фізичних задач, удосконалення досвіду впровадження експериментальної діяльності, формування ставлення до фізичної картини світу, оцінювання ролі знань фізики в житті людини і суспільному розвитку.

Хімічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про речовини та їх перетворення, хімічні закони і методи дослідження, навички безпечного поводження з речовинами, формує ставлення до екологічних проблем і розуміння хімічної картини світу, вміння оцінювати роль хімії у виробництві та житті людини.

Екологічний компонент спрямований на формування в учнів екологічної свідомості та дотримання правил екологічно безпечної поведінки в навколишньому природному середовищі.

Метою освітньої галузі “Технології” є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Реалізація інформаційно-комунікаційного компонента спрямована на формування предметної інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей.

Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що проводиться від появи творчого задуму до реалізації його в

Основною метою освітньої галузі “Здоров’я і фізична культура” є розвиток здоров’язбережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров’я та дбайливого ставлення до нього, розвитку фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту Вітчизни.

Здоров’язбережувальна компетентність як:

- ключова формується на міжпредметному рівні шляхом оволодіння предметними компетенціями з урахуванням специфіки предметів та пізнавальних можливостей учнів основної школи;
- предметна - у результаті засвоєння змісту предметів освітньої галузі і оволодіння учнями відповідними компетенціями.

Загальними змістовими лініями освітньої галузі “Здоров’я і фізична культура” є здоров’я, фізична культура, безпека життєдіяльності, захист Вітчизни і цивільна оборона.

В типових освітніх програмах, затверджених 20.04.2018 наказами МОН № 405-408 визначено основні ключові компетентності здобувачів середньої освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

Ключові компетентності	Компоненти	
	I ступінь	II-III ступінь
1.Спілкування державною мовою	Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати

	також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях	в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати неvnормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2.Спілкування іноземними мовами	Здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, володіння навичками міжкультурного спілкування	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3.Математична компетентність	Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та

	математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини	практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4.Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формувати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5.Інформаційно-цифрова компетентність	Опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6.Уміння вчитися впродовж життя	Опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; змодельовати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.

	оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі	Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7.Ініціативність і підприємливість	Ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, проводити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8.Соціальна і громадянська компетентності	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

	розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя	
9.Культурна компетентність	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10.Екологічна грамотність і здорове життя	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі: вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

НАВЧАННЯ за наскрізними лініями

Наскрізна лінія	Коротка характеристика	
	I ступінь	II-III ступінь
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів початкової освіти соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля.	Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Формування відповідальності та готовності до співпраці через колективну діяльність (робота в групах, парах, проектах тощо).	Сприятиме формуванню відповідального члена суспільства, що розуміє принципи і механізми його функціонування. Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка з'єднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Наскрізна лінія націлює на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя відіграє важливу роль у формуванні толерантного ставлення до однокласників незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки	Становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Формує валеологічні знання учнів про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, навички здорового способу життя та безпечної поведінки, виховує бережливе ставлення до власного здоров'я.

Змістові лінії реалізуються наскрізно через інтегровані курси та всі навчальні предмети.

ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. **Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх настанню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи:

- 1 класи - затверджені наказом МОН України від 20.08.2018р. за №924.
- 2 класи – затверджені наказом МОН України від 27.08.19 р., за №1154.
- 3 класи – визначені у листі МОНУ №1/9-430 від 11 серпня 2020 року
- 4 класи - затверджені наказом МОН України від 19.08.2016 р. за №1009.

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-11 класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до:

- **Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти** - затверджені наказом МОН України від 05.05.2008 р. за № 371 та пізніше вдосконалені відповідно до чинного законодавства.

- **Критерії базової та профільної середньої освіти** реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом МОН України від 13.04.2011р. за № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

рівень	Оцінка а /бал/	Загальні вимоги Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило

	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

- ***Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів /продовжується і на 10-11 класи/ із базових дисциплін у системі ЗЗСО - це наказ МОН від 21.08.2013р. за № 1222 /зміни, затверд. наказом № 1009 від 19.08.16р. – відмінено наказом МОН № 924 від 20.08.2018р./***

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до схем оцінювання учнів з кожного предмета, які розробляються і погоджуються шкільними методичними об'єднаннями, заслуховуються на педраді та затверджуються наказом по школі – щорічно. За необхідністю – аналізуються, вносяться зміни та оприлюднюються на сайті школи.

ДОДАТОК № 6

Перелік навчальних програм

Перелік навчальних програм щорічно переглядається на ШМО /відповідно до наказів та методичних рекомендацій МОН України/; за ними складається календарно-тематичне планування вивчення предметів

І ступінь, 1-3 класи

Наказ МОН № 1272 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»

Наказ МОН № 1273 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО»

№з/п	Предмети, 1 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна (затверджені наказом МОН №268 від 21.03.18р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407) Зі змінами (наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.)
0.	Математика	
0.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
0.	Мистецтво	
0.	Фізична культура	
0.	Англійська мова	Навчальна програма з англійської мови (стор.16) в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
№з/п	Предмети, 2 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
	Українська мова	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом Шияна (затверджені наказом МОН №268 від 21.03.18р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407) Зі змінами (наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.)
	Читання	
	Математика	
	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
	Мистецтво	
	Фізична культура	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
	Англійська мова (1-2 кл.)	
	Інформатика (2кл.)	Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
№з/п	Предмети, 3 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
	Українська мова	Навчальні програми для 3-4 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН № 1273 від 08.10.19р.) Зі змінами (наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.)
	Літературне читання	
	Математика	
	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
	Мистецтво	
	Фізична культура	Навчальна програма з англійської мови (стор.27,37) в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна
	Англійська мова (3 кл.)	
	Інформатика (3кл.)	Навчальна програма з англійської мови (стор.70) в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б.Шияна

І ступінь, 4 клас

Сформовано в освітню програму ПШ /навчальні плани/ – наказ МОН № 407 від 20.04.2018р.
Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи.

створені - наказ МОН України від 12.09.2011р. № 1050; **Зміни затверджено** наказом МОН України від 29.05.2015 №584 (додаток 8)

Оновлені – наказ МОН № 948 від 05.08.2016р.

Подальші зміни тут: МОН України: навчальні програми. 1-2 класи. 3-4 класи.

№	Предмет/галузі	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
	Мови і літератури Суспільствознавство Мистецтво Математика Природознавство Технології Здоров'я і фізична культура	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня (Наказ МОН від 20.04.2018 за № 407) <u>поетапно впроваджується:</u> 2018/2019 н.р.: вже було - для учнів 2-4 класів; 2019/2020 н.р.: вже було - для учнів 3-4 класів; 2021/2022 н.р.: є чинною - для учнів 4 класів.
1.	Українська мова	Автори: М.С.Вашуленко, К.І.Пономарьова, О.Ю.Прищеп, В.О.Мартиненко, С.О.Караман, Н.І.Лунько
0.	Літературне читання	Автори: Р.Б.Шияна, В.О.Мартиненко, В.О.Науменко, Н.М.Колеснікова, Л.І.Лаптева
0.	Математика	Автори: О.В.Онопрієнко, С.О.Скворцова, Н.П.Листопад
0.	Природознавство	Автори: Т.Г.Гільберг, Т.В.Сак, Д.Д.Біда
0.	Музичне мистецтво	Автори: Л.О.Хлебникова, І.М.Івахно, Л.О.Дорогань, Л.Г.Кондратова, О.В.Лобова, Н.І.Міщенко
0.	Образотворче мистецтво	Автори: Р.Т.Шмагало, Ж.С.Марчук, І.Б.Вачкова, О.В.Чорний, М.В.Гнатюк
0.	Трудове навчання	Автори: В.К.Сидоренко, О.В.Мельник, О.Л.Морін, Л.В.Савка, О.М.Пархоменко, Н.М.Павич, Д.В.Боровик, Л.Д.Мельник
0.	Основи здоров'я	Автори: Т.Є.Бойченко, Т.В.Воронцова, О.В.Гнатюк, С.В.Гозак, О.Л.Москаленко, В.А.Савченко
0.	Фізична культура	Автори: Т.Ю.Круцевич, В.М.Єрмолова, Л.І.Іванова, О.Д.Кривчикова, Г.Г.Смоліус
0.	Я у світі	Автори: Н.М.Бібік, Р.А.Арцишевський, Т.Е.пушкарьова, В.В.Майорський
0.	Інформатика	Автори: Ривкінд Ф.М., Н.В.Морзе, Г.В.Ломановська (наказ МОН № 948 від 05.08.16р.)
	Іноземні мови (англійська)	«Іноземні мови. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл. 1-4класи». Автори: В.Г.Редько, О.Я.Коваленко, ...

ДОДАТОК № 6.3.

II ступінь, 5-9 класи

Програми затверджені наказом МОН України від 07.06.2017 №804 *базуються* на складених у 2012 р. /наказ МОН №664 від 06.06.12р./, *розвантажені* у 2015-2016рр. /накази МОН за № 100 від 06.02.15р., № 617 від 03.06.16р./, **оновлені** у 2017р. /накази МОН №52 від 13.01.17р., №201 від 10.02.17р./, подальші зміни – знайдемо тут: МОН України: навчальні програми. 5-9класи

№	Предмет	к л	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
---	---------	--------	---

1.	Українська мова	5-9	Укладачі: Г.Т.Шелехова, М.І.Пентилюк, В.І.Новосьолов та інші. Розвантажання: Г.Т.Шелехова, Н.Б. Голуб та інші. Робоча група, яка здійснювала оновлення: О.П. Глазова, Ю.О.Романенко та інші
0.	Українська література	5-9	Авторський колектив 2012р.: Р. В. Мовчан, К.В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар, Розвантажували програму: Н. І. Шинкарук, Р. В. Мовчан, Л. Т. Коваленко... Оновлювали: С. Р. Молочко, Н. В. Михайлова, О. Ю. Котусенко, А. М. Фасоля, Д. І. Дроздовський, О. М. Ратушняк, В. Р. Півторак, А. В. Білоус, Т. В. Стус.
0.	Історія України. Всесвітня історія	5-9	У 2012 р. програми уклали: Пометун ОІ, Атамась ОВ, Власов ВС, Гаврилук ЖМ, Євтушенко РІ, Комаров ЮС, Костюк ІА, Ладиченко ТВ, Малієнко ЮБ, Ставнюк ВВ, Ткаченко ВВ, Тимченко АІ. У 2017 р. оновлювали: Мудрий ММ, Пастушенко РЯ, Бурлака ОВ, Євтушенко РІ, Ксьондзик ТМ, Майданик ОГ, Хлипавка ЛМ, Щупак ІЯ.
0.	Правознавство	9	Програму підготували: Т.Ремех та члени робочої групи, що здійснюють супровід програми: О.Муза, Р. Євтушенко, В. Сутковий, Т. Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко.
0.	Біологія	6-9	Модератор оновлення 2017р.: О.Г.Козленко. Члени авторської групи: Шаламов Р.В., Брайловська І.М., Віркун В.О., Дем'янчук І.М., Кононенко Л.М., Матяш Н.Ю., Серeda Т.В., Скрип В.В., Фіцайло С.С.
0.	Географія	6-9	У 2012 році програму склали: Я. Б. Олійник, Р. В. Гладковський, Л. М. Даценко, Н. І. Забуга, В. І. Кудирко, Л. О. Кухар, Н. В. Муніч, Г. Є. Уварова. У 2015 році внесли зміни: Я. Б. Олійник, І. М. Вітенко, В. Г. Гаврилук, Т. Г. Гільберг, Л. М. Даценко, Г. Д. Довгань, Н. І. Забуга, С. Г. Коберник, Р. Р. Коваленко, В. І. Кудирко, Т. Д. Магалецька, Н. В. Муніч, Т. Г. Назаренко, О. Ф. Надтока, О. М. Приймак, Т. І. Рихлик, О. І. Слюсар, В. В. Совенко, О. Г. Стадник, Г. Є. Уварова. Оновили у 2017р.: І. М. Вітенко, Л.М.Булава, Р. В. Гладковський, Т. Г. Гільберг, М. В. Бобровський, Г.І.Карпюк, В. І. Кудирко, Т. В. Уманська, О. І. Слюсар, Т. К. Сокол, І. В. Фастов, О. О. Козачук, І. М. Ільницький.
7.	Зарубіжна література	5-9	Авторський колектив 2012р.: О. М. Ніколенко, К. В. Таранік-Ткачук, С. П. Фоміна, О. В. Ревнивцева, Т. П. Сегеда, Н. В. Онищенко. Розвантажували: І. В. Мегедь, Л. П. Юлдашева, О. Ю. Котусенко, О. В. Гайдамака, С. Є. Голяс, О. В. Гученко, І. І. Звершховська, М. В. Коровай, Ж. В. Костюк, Ю. І. Лонська, В. Г. Макаренко, О. М. Ніколенко, Н. В. Онищенко, Н. І. Підгорна, О. В.Пітерська, О. О. Семенюк, В. В. Снегірьова, Л. В. Тарнавська, С. О. Тіхоненко, В. І. Ткаченко, В. Г. Туряниця, Н. В. Химера, О. М. Хрипун. Оновлення здійснили: Л. П. Юлдашева І.О.Смірнова С. І. Горбачов, Т. П. Матюшкіна, О. В.Пітерська
0.	Інформатика	5-8	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів – для учнів, які вивчали інформатику з 2 класу. Наказ МОН України № 804 від 07.06.2017. Підготували у 2015–2016 рр.: М.І. Жалдак, Ю.В. Горошко, О.В. Коршунова, Б.В. Кудренко, Н.В. Морзе, Є.В. Мотурнак, Т.В. Нанаєва, Г.О. Проценко, Й.Я. Ривкінд, В.В. Шакоцько, І.О. Завадський, В.В. Лапінський, А.В. Паньков. Оновлювали: І.О. Завадський, О.В. Пасічник, Н.А. Саражинська, О.О. Богатирьов, С.М. Бондаренко, Л. В. Булигіна, Г.Ю. Громко, О.Б. Коротка, Б.В. Кудренко, В.В. Лапінський, Л.В. Палюшок, Л.М. Федор.
		9	Програма курсу «Інформатика» для 5-9 класів ЗНЗ – для учнів, які вивчали інформатику з 5 класу. Згідно з навчальною програмою, затвердженою наказом МОНМС України від 06.06.2012 р. № 664 (з

			урахуванням змін, затверджених наказом МОН України від 29.05.2015 № 585
0.	Математика	5-9	Укладачі(2012р.): М. І. Бурда, Ю.І. Мальований, Є.П. Нелін, Д.А. Номіровський, А.В. Паньков, Н.А. Тарасенкова, М.В. Чемерис, М.С. Якір. У розвантаженні брали участь: М.І. Бурда, А.В. Паньков, М.С. Якір, Д.А. Номіровський. Над оновленням працювали: М.І. Бурда, Б.В. Кудренко, О.Я. Біляніна, А.І. Азаренкова, О.І. Буковська, Т.С. Кіндюх, О.Є. Лисенко, А.В. Миляник, Н.В. Панова, А.В. Паньков.
0.	Мистецтво. ОМ, ММ	8-9	Укладачі (2012 рік): Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новикова, Н. Овіннікова. Розвантаження 2015 року не було. Оновили: О. Гайдамака, Н. Лемешева, Т. Абрамян, О. Гусєва, О. Коваль, М. Скиба, Т. Шлєєнкова.
0.	Природознавство	5	Укладачі (2012 р.): Т. Г. Гільберг, І. П. Крячко, Т. В. Сак, Н. В. Бєскова, С. С. Фіцайло. Розвантаження 2015 року не було. Оновлювали: Н. П. Дементієвська, А. І. Дрозд, Н. І. Забуга, Т. В. Коршевніук.
0.	Трудове навчання	5-9	Укладачі: В.К.Сидоренко, Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, В. М. Гащак, Е. М. Даниліна, С. М. Дятленко, Р. М. Лещук, Н. Б. Лосина, Т. С. Мачача, Н. М. Павич, А. І. Терещук, І. Ю. Ходзицька, В. В. Юрженко. Розвантажували: Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, С. М. Дятленко, Н. Б. Лосина, О. Ю. Медвідь, О. В. Мельник, Н. М. Павич, О. М. Пархоменко, Т. С. Попова, Ю. М. Приходько, А. І. Терещук, В. І. Туташинський, І. Ю. Ходзицька, Ю. В. Палій. Оновлювали: А. І. Терещук, В. В. Бурдун, С. М. Дятленко, Н. М. Павич, В. М. Гащак, О. Ю. Медвідь, Ю. В. Палій, О. С. Ковальчук, В. В. Крімер, Р. М. Лещук, М. Д. Палійчук, І. Ю. Ходзицька.
0.	Іноземна мова (англ)	5-9	Авторський склад за редакцією В.Г.Редько. Розвантаження: В.Г.Редько, О.Д.Карпюк, О.Я.Коваленко, А.М.Несвіт, І.В.Самойлюкевич. Оновлення: Самойлюкевич І.В., Шаленко О.П., Габовда А.М., Рацюк О.І., Харченко Н.І.
0.	Основи здоров'я	5-9	Укладачі: Т. Є. Бойченко, Т. В. Воронцова, О. Л. Москаленко, В. В. Дерев'янко, В. С. Пономаренко, Н. М. Поліщук, С. С. Фіцайло. Над оновленням працювали: О. І. Шиян, Т. Г. Боса, О. А. Спірке, О. І. Шаповал
0.	Фізика	7-9	Програму/2012р./склали: О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар, Л. Ю. Благодаренко, М. В. Головка, Ю. І. Горобець, Т. М. Засєкіна, В. Д. Карасик, О. В. Ліскович, М. Т. Мартинюк, І. Ю. Ненашев, Н. А. Охрименко, В. Д. Сиротюк, М. І. Шут. У 2015 році внесли зміни: О. І. Ляшенко, В. Ф. Заболотний, Л. М. Засєдка, Т. В. Дерід, І. Ю. Ненашев, І. С. Чернецький, Л. Є. Шиховцева, С. С. Фіцайло. Оновлювали(2017 рік): В. В. Гудзь, Т. М. Засєкіна, Ю. Я. Пасіхов, О. В. Ліскович, І. Ю. Ненашев, О. Ю. Зіньковський, Н. М. Гончаренко, В. Л. Бузько
0.	Хімія	7-9	Укладачі програми (2012 р.): Величко Л.П., Дубовик О.А., Котляр З.В., Муляр С.П., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Ярошенко О.Г. У розвантаженні програми (2015 рік) брали участь: Величко Л. П., Дубовик О.А., Новченкова К.Д., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Філоненко І.О., Фіцайло С.С. Над оновленням програми (2017 рік) працювали: Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.

0.	Фізична культура	5-9	Укладачі: Т. Ю. Круцевич, Л. А. Галенко, В. В. Деревянко, С. М. Дятленко, А. І. Ільченко, Н. С. Кравченко, І. Х. Турчик, С. М. Чешейко. Оновлювали: М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексеїчук, В. В. Деревянко, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова
----	------------------	-----	--

ДОДАТОК № 6.4.

III ступінь, 10-11 класи

Затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

«Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів ЗЗСО»;

Склад робочих груп із розроблення навчальних програм затверджено наказом МОН № 451 від 22.03.17р. введені в дію з 01.09.2018р., подальші зміни – зайдемо тут: МОН України: навчальні програми.10-11 класи

Таблиця 4 до наказу МОН №1493 від 28.11.19р.

№	Предмет	Клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова (рівень стандарт.)	10-11	Автори: Голуб Н.Б., Котусенко О.Ю., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І., Романенко Ю.О., Кондесюк Т.В., Король О.М., Тарасенко О.О., Сергєєва Н.В., Ткачова Г.В.,
1.	Українська мова (проф. рівень)	10-11	Авторський колектив: Мацько Л.І., Груба Т.Л., Семенов О.М., Симоненко Т.В.
0.	Українська література (рівень стандарт.)	10-11	Авторський колектив: Р.В. Мовчан, С.Р.Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т.Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк,
0.	Українська література (проф. рівень)	10-11	Авторський колектив: Г.О. Усатенко, А.М. Фасоля, Н.А.Зубатюк
0.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	10-11	Укладачі програми (відповідно до наказу МОН України від 24.02.2017 № 310 «Про розроблення навчальних програм для старшої школи»): Мудрий М.М., Байкеніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б., Євтушенко Р.І., Кендзьор П.І., Ксьондзик Т.М., Майданик О.Г., Митрофаненко Ю.С., Осмоловський С.О., Пастушенко Р.Я., Руккас А.О., Скальський В.В., Хлипавка Л.М., Черевко О.С., Щупак І.Я, Внесено зміни: наказ МОН № 236 від 21.02.2019р.
0.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	10	<u>Укладачі:</u> Т. Бакка, Н. Беца, П. Вербицька, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, О. Муза, Т. Мелешенко, О. Мокрогуз, В. Павловська-Кравчук, Т. Ремех, Е. Ситник, Н. Ступницька, О. Педан-Слепухіна.
0.	Зарубіжна література (рівень стандарт)	10-11	Автори:Л.П. Юлдашева О.М. Ніколенко. О.О. Ісаєва,Ж.В. Клименко, Ю.І. Ковбасенко, В.В.Снегірьова, А.О.Мельник, О.В.Орлова, О.К.Бицько; О.В.Гученко, І.І.Звершховська, Ж.В. Костюк, В.Г.Макаренко, Н.В.Онищенко, Н.І.Підгорна, О.В. Пітерська, Т.П.Сегеда, О.О.Семенюк, І.О.Смірнова, С.О.Тіхоненко, В.Г. Туряниця.
0.	Природничі науки (інтегрований курс)	10-11	Автори програми: Дьоміна І.О. , Задоянний В.А., Костик С.І.
0.	Алгебра та початки аналізу (проф.рів.)	10-11	Склад робочої групи: Номіровський Д.А., Біляніна О.Я., Гвоздецька Ю.В., Кирдей І.Д., Кіндюх Т.С., Паньков А.В., Прокудіна Т.М., Юхта Ю.В., Якір М.С.

№	Предмет	Клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
0.	Геометрія (проф.рівень)	10-1 1	Склад робочої групи: Швець В.О., Біляніна О.Я., Паньков А.В., Полонський В.Б., Тарасенкова Н.А., Якір М.С., Яценко С.Є.
0.	Математика (рівень стандарт)	10-1 1	Склад робочої групи: Бурда М.І., Іванюк Т.Г., Паньков А.В., Полонський В.Б., Похонський В.С., Уланова Н.М., Шульдц Т.А., Якір М.С.
0.	Біологія та екологія (рівень стандарт)	10-1 1	Склад робочої групи: Балан П.Г., Белявська О.В., Заморока А.М., Зінченко О.П., Каліберда М.С., Карпенко С.І., Кулай А.Р., Мамчур Є.І., Матяш Н.Ю., Мироненко І.В., Музика Д.І., Сліпчук І.Ю., Соколенко В.Л., Фіцайло С.С., Яковлева Є.В.
0.	Фізика і астрономія (рівень стандарт)	10-1 1	<u>Затверд. наказом МОН України за № 1539 від 24.11.2017р.</u> Авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І. Склад робочої групи: Бар'яхтар В.Г., Бевз А.В., Головка М.В., Горобець Ю.І., Желтухіна Л.А., Засекіна Т.М., Карасик В.Д., Карлійська Я.В., Ліскович О.В., Непорожня Л.В., Сиротюк В.Д.
0.	Географія (рівень стандарт)	10-1 1	Склад робочої групи: Олійник Я.О., Варакута О.М., Бобровський М.В., Гладковський Р.В., Забуга Н.І., Заячук М.Д., Зінкевич М.В., Ільницький І.М., Капіруліна С.Л., Карпюк Г.І., Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Надтока О.Ф., Совенко В.В., Стадник О.Г., Уварова Г.Є., Шуканова А.А.
0.	Хімія (рівень стандарт)	10-1 1	Автори: Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожкіна О.В.
0.	Фізична культура (рівень стандарт)	10-1 1	Автори: Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Деревянко В.В., Довбуш М.І., Єрмолова В.М., Сілкова В.О.
0.	Іноземна /англ./ мова (рівень стандарт)	10-1 1	Автори: Балог С.Т., Білоус Г.В., Закусило Т.В., Редько В.Г., Самойлюкевич І.В.
0.	Захист України /Вітчизни/ (рівень стандарт)	10-1 1	Автори: Лелека В.М., Алексейчук Є.Ю., Бахтін А.М., Гудима А.А., Гулько В.І., Гладковський Р.В., Єпіфанцев І.В., Качуровський В.С., Козаченко С.І., Коломоець Г.А., Крилюк В.О., Жевага С.І., Назаренко А.П., Павлов В.Б., Павлов С.С., Поліщук В.М., Судніков О.І., Фука М.М., Хараху С.О., Ягнич Г.Й.
0.	ВОП: Інформатика (рівень стандарт)	10	Автори: Громко Г.Ю., Бабій М.Г., Бондаренко С.М., Горбачов С.І., Гріневич Г.І., Завадський І.О., Коршунвоа О.В., Кудренко Б.В., Лапінський В.В., Паньков А.В., Пасічник О.В., Пилипчук О.П., Ривкінд Й.Я., Соколюк Т.Ю., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
0.	ВОП: Мистецтво (рівень стандарт)	11	Автори: Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н.В., Пірог А.Г., Просіна О.В.

